

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

<i>Jolanta Mędelska</i> : Na tropie agnonimu słownikowego <i>wirowiec</i> (o wykorzystaniu teorii lingwochronologicznej Piotra Wierzchonia w badaniach leksyki północnokresowej)	7
<i>Wanda Decyk-Zięba</i> : Przyczynek do dziejów polsko-wschodniosłowiańskich kontaktów językowych (wyrazy ruskie w <i>Kronice W. X. Moskiewskiego Aleksandra Gwagnina</i> , 1611)	17
<i>Janusz Siatkowski</i> : Wschodniosłowiańska <i>spina</i> 'plecy' pożyczką z języka polskiego?	36
<i>Joanna Joachimiak-Prażanowska</i> : Rusycyzmy słownikowe w „Kurierze Warszawskim” z pierwszej połowy 1918 roku (litery A–K)	41
<i>Tamara Graczykowska</i> : Rusycyzmy leksykalne w kowieńskim tygodniku „Chata Rodzinna” (1922–1940)	53
<i>Anna Piotrowicz, Małgorzata Witaszek-Samborska</i> : Neosemantyżacja wewnątrzodmianowa w gwarze miejskiej (na przykładzie leksyki poznańskiej)	64
<i>Tomasz Szutkowski</i> : O apelatywizacji nazw własnych w słownictwie gwary uczniowskiej	73

OBJAŚNIENIA WYRAZÓW I ZWROTÓW

<i>Monika Zaśko-Zielińska</i> : Czy podpis nieoficjalny jest podpisem?	84
Stanowisko Rady Języka Polskiego w sprawie żeńskich form nazw zawodów i tytułów	90

SŁOWNIKI DAWNE I WSPÓŁCZESNE

<i>Marcin Będkowski</i> : Jadwiga Puzynina, Tomasz Korpysz, <i>Internetowy słownik języka Cypriana Norwida</i> , Warszawa 2009–	92
---	----

SPRAWOZDANIA, UWAGI, POLEMIKI

<i>Joanna Szerszunowicz</i> : Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej „ASIALEX2011. LEXICOGRAPHY: Theoretical and Practical Perspectives”	97
<i>Marta Chojnacka-Kuraś, Marta Falkowska</i> : Sprawozdanie z seminarium naukowego „Metodologie językoznawstwa V”	100

RECENZJE

- Paulina Gajda*: Małgorzata Milewska-Stawiany, Ewa Rogowska-Cybulska (red.),
*Polskie języki. O językach zawodowych i środowiskowych. Materiały
VII Forum Kultury Słowa. Gdańsk, 9–11 października 2008 roku,*
Gdańsk 2010 104
- Milena Wojtyńska-Nowotka*: Urszula Sokólska (red.), *Odmiany stylowe
polszczyzny dawniej i dziś*, Białystok 2011 109

BIOGRAMY I WSPOMNIENIA

- Stanisław Dubisz*: Pamięć o nieobecnych – prof. dr hab. Halina Rybicka-Nowacka
(23 VII 1929–11 V 1992) 113

CONTENTS

PAPERS AND DISSERTATIONS

<i>Jolanta Mędelska</i> : In pursuit of the agnonym <i>wirowiec</i> (about applying Piotr Wierzchoń's theory of linguochronologization in research concerning the Northern Borderlands lexis)	7
<i>Wanda Decyk-Zięba</i> : A contribution to the history of Polish and East Slavonic language contacts (Ruthenian words in <i>Kronika W. X. Moskiewskiego</i> by Alexander Gwagnin, 1611)	17
<i>Janusz Siatkowski</i> : Is the East Slavonic <i>spina</i> 'plecy' ['back'] a borrowing from the Polish language?	36
<i>Joanna Joachimiak-Prażanowska</i> : Lexical Russianisms in "Kurier Warszawski" from the first half of 1918 (letters A–K)	41
<i>Tamara Graczykowska</i> : Lexical Russianisms in the Kaunas weekly "Chata Rodzinna" (1922–1940)	53
<i>Anna Piotrowicz, Małgorzata Witaszek-Samborska</i> : Intra-variety semantic derivation in the urban dialect (on the example of the Poznań lexis)	64
<i>Tomasz Szutkowski</i> : About appellativisation of proper names in the vocabulary of student slang	73

EXPLANATIONS OF WORDS AND EXPRESSIONS

<i>Monika Zaśko-Zielińska</i> : Is an unofficial signature still a signature?	84
A position of Rada Języka Polskiego [Polish Language Council] regarding female forms of names of professions and titles	90

OLD AND CONTEMPORARY DICTIONARIES

<i>Marcin Będkowski</i> : <i>Jadwiga Puzynina, Tomasz Korpysz, Internetowy słownik języka Cypriana Norwida, Warszawa 2009–</i>	92
--	----

REPORTS, COMMENTS, POLEMICS

<i>Joanna Szerszunowicz</i> : A report from the international academic conference "ASIALEX2011. LEXICOGRAPHY: Theoretical and Practical Perspectives"	97
<i>Marta Chojnacka-Kuraś, Marta Falkowska</i> : A report from the academic seminar "Metodologie językoznawstwa V"	100

REVIEWS

- Paulina Gajda*: Małgorzata Milewska-Stawiany, Ewa Rogowska-Cybulska (eds),
*Polskie języki. O językach zawodowych i środowiskowych. Materiały
VII Forum Kultury Słowa. Gdańsk, 9–11 października 2008 roku,
Gdańsk 2010* 104
- Milena Wojtyńska-Nowotka*: Urszula Sokólska (red.), *Odmiany stylowe
polszczyzny dawniej i dziś*, Białystok 2011 109

BIOGRAMS AND MEMOIRES

- Stanisław Dubisz*: The memory of our departed
– prof. dr hab. Halina Rybicka-Nowacka (23 Jul 1929–11 May 1992) 113

PORADNIK JĘZYKOWY

MIESIĘCZNIK ZAŁOŻONY W R. 1901 PRZEZ ROMANA ZAWILIŃSKIEGO

ORGAN TOWARZYSTWA KULTURY JEZYKA

Zarząd Główny, ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa

<http://www.tkj.uw.edu.pl>

W ZESZYCIE

– Dokumentacja życia wyrazów nie jest procesem łatwym, ponieważ wymaga odpowiednio reprezentatywnej podstawy źródłowej i właściwych narzędzi, które umożliwią właściwe spożytkowanie danych źródłowych. Klasyczna metoda filologiczna już nie wystarcza, jej następczynią staje się tzw. metoda lingwochronologiczna.

– Najstarsze zapożyczenia z języków/dialektów wschodniosłowiańskich układają się w trzy warstwy chronologiczne: XIV–XV w.; XVI w.; XVII w. Zwykle określamy je wspólną nazwą *zapożyczenia ruskie*, ale już od XVI w. możemy mówić o najwcześniejszych *rusycyzmach*.

– Bezpośrednie sąsiedztwo polszczyzny z językami wschodniosłowiańskimi pozwala na różne hipotezy dotyczące wzajemnych zapożyczeń. Ich etymologie znajdują weryfikację na podstawie zapisów źródłowych i danych z zakresu geografii lingwistycznej.

– Rusycyzmy leksykalne są w 20-leciu międzywojennym zwykle traktowane jako pozostałość zaborów. Okazuje się jednak, że nowe wpływy języka rosyjskiego w zakresie słownictwa – choć znacznie słabsze i zróżnicowane regionalnie – zaznaczały się wyraźnie również po 1918 r.

– Północnokresowa regionalna odmiana polszczyzny podlegała i podlega nadal w największym stopniu wpływom języka rosyjskiego. Wpływy te są wyraźnie zaznaczone w tekstach prasowych tego regionu w okresie 20-lecia międzywojennego. Trzeba podkreślić, że w dużej części są to rusycyzmy inne niż współczesne.

– Procesy neosemantyzacji zachodzą zarówno w polszczyźnie ogólnej, jak i w jej odmianach regionalnych oraz socjalnych. Na przykładzie leksyki gwary miejskiej Poznania można tu wyróżnić takie procesy, jak: metaforyzacja, metonimizacja, zmiany dominanty semantycznej, generalizacja, specjalizacja.

– Zapelatywizowane nazwy własne to materiał językowy bardzo przydatny w badaniach z zakresu lingwistyki kulturowej. W socjolektach taki potencjał nominacyjno-ekspresywny nazw własnych jest duży i realizuje się dzięki konkretnym konotacjom, przeniesionym od pierwotnych ich nosicieli (osób i miejsc).

Słownictwo – życie wyrazów – metoda filologiczna – metoda lingwochronologiczna – zapożyczenia leksykalne – wpływy wschodniosłowiańskie – wpływy języka rosyjskiego – lingwistyka kulturowa – leksyka odmian regionalnych i socjalnych polszczyzny – neosemantyzacja – apelatywizacja.

Red.